

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 2020р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та аудит формування собівартості продукції рослинництва
(на прикладі ТОВ Агрофірма «Кодима»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН група М-1

Чижовська Тетяна Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ОДЕСА 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	6
1.1. Сутність та види собівартості сільськогосподарської продукції...	6
1.2. Теоретичні основи та нормативне регулювання обліку процесу формування собівартості продукції.....	13
1.3. Особливості визначення собівартості продукції рослинництва.....	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ТОВ АГРОФІРМА «КОДИМА» ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ...	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ Агрофірма «Кодима».....	29
2.2. Сучасний стан обліку формування собівартості продукції рослинництва	39
2.3. Напрямки удосконалення облікового забезпечення формування собівартості на підприємстві	51
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І АУДИТ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ДІЮЧА ПРАКТИКА	59
3.1. Аналіз собівартості продукції рослинництва та прибутковості ТОВ Агрофірма «Кодима».....	59
3.2. Методичні аспекти та практика проведення аудиту виробничих витрат та собівартості аграрної продукції.....	66
3.3. Економіко-статистичне моделювання ефективності виробництва продукції рослинництва.....	77
ВИСНОВКИ	86
Список використаних джерел	91
Додатки	99

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки передумовою підвищення ефективності виробництва у сільськогосподарських підприємствах є оптимізація рівня собівартості їх продукції. Останній показник всебічно характеризує усі особливості функціонування підприємства: якість організації виробничого процесу та його матеріально-технічне забезпечення, ефективність використання оборотних і необоротних активів, продуктивність праці тощо.

Нині аграрним підприємствам доводиться працювати в умовах жорсткої конкуренції на вельми насиченому ринку сільськогосподарської продукції. Будь-яка зміна в зовнішньому середовищі вимагає від керівників швидкого реагування та прийняття ефективних рішень для підтримки конкурентоспроможності. Своєчасна адаптація аграрних підприємств до змін в зовнішньому середовищі, перехід до альтернативних варіантів розвитку і вироблення механізмів їх реалізації має базуватися на інформації, яка може бути отримана при ефективній системі оперативного обліку та контролю, що дозволяє своєчасно оцінити можливості розвитку підприємства, використання внутрішніх ресурсів та потенційних можливостей. Це сприятиме ефективному функціонуванню системи управління, спрямованої на збільшення доходів та мінімізацію витрат агроформувань. Тому дослідження порядку формування собівартості продукції сільськогосподарських підприємств є актуальним для прийняття обґрунтованих ефективних рішень щодо вибору шляхів розвитку як окремих сільськогосподарських підприємств, так і аграрної галузі в цілому.

Систему ведення обліку та аудиту витрат на виробництво та формування собівартості продукції аграрних підприємств відповідно до чинного законодавства вивчали: Бондарева Т.Г., Бондаренко Н.М, Божко М.В., Василенко С.В., Верига Ю.А., Горкавій В.К., Герасименко Ю.С., Добрунік Т.П., Єдинак Т.С., Котова С.О., Мещеряков В.Є. та ін..

Успішна реалізація стратегічних цілей сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах глобалізаційних процесів неможлива без

впровадження належного обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими витратами та формування собівартості сільськогосподарської продукції. Тому актуалізується проблема обліку, аналізу й аудиту формування собівартості сільськогосподарської продукції, визначення факторів які впливають на її формування на рівні конкретних аграрних підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо організації обліку і аудиту формування собівартості продукції рослинництва та виявлення напрямків її зниження на прикладі ТОВ Агрофірма «Кодима».

Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення таких завдань:

- розглянути сутність собівартості продукції та основні її види;
- проаналізувати нормативно-законодавче забезпечення формування собівартості продукції на підприємства аграрного сектору економіки;
- визначити особливості формування собівартості рослинницької продукції;
- вивчити економічний стан об'єкта дослідження на основі інформації річної звітності та даних внутрішнього обліку підприємства;
- дослідити методикку обліку витрат та формування собівартості продукції рослинництва на підприємстві;
- встановити за допомогою аудиту достовірність повноти відображення витрат виробництва та правильність визначення собівартості продукції;
- провести аналіз формування собівартості продукції та визначити її вплив на показники прибутковості підприємства;
- виявити основні фактори та визначити рівень їх впливу на собівартість рослинницької продукції за допомогою економіко-статистичного моделювання;
- надати рекомендації щодо удосконалення облікового процесу з метою зниження собівартості продукції на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес функціонування та обліково-аналітичного забезпечення визначення собівартості продукції рослинництва ТОВ Агрофірма «Кодима» Кодимського району Одеської області.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та практичні аспекти формування собівартості рослинницької продукції підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: монографічний (вивчення вітчизняного та світового досвіду визначення категорії «собівартість»), абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення і формування висновків), системного аналізу (аналіз економічного стану досліджуваного підприємства), інформаційне моделювання – для формування узагальнених висновків на основі аналізу та синтезу теорії й практики обліку і аудиту формування собівартості сільськогосподарської продукції; економіко-статистичний з використанням ЕОМ (при моделюванні впливу факторів на формування собівартості продукції) та інші.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти з питань обліку витрат та формування собівартості продукції аграрних підприємств, звітні дані Держкомстату України, податкова і фінансова звітність ТОВ Агрофірма «Кодима», матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань. У процесі написання роботи досліджені і використані наукові праці провідних вітчизняних вчених у сфері обліку й аудиту з урахуванням галузевих особливостей аграрного виробництва.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (66 найменувань) та 24-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 98 сторінок. Основний зміст викладено на 90 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 13 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези:

Чижовська Т.В. Теоретико-практичні аспекти формування собівартості продукції рослинництва. *Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 21 травня 2020р). Одеса : ОНЕУ, 2020.с. 97-100.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі зроблено узагальнення теоретико-методичних і практичних аспектів формування собівартості продукції рослинництва, надані рекомендації щодо первинного та зведеного обліку витрат на виробництво продукції.

На основі узагальнення матеріалів дослідження одержані наступні теретичні та практичні результати роботи відповідно до поставлених завдань.

1. У результаті вивчення основних наукових підходів щодо визначення витрат встановлено, що В економічному розумінні собівартість – це грошове вираження витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг). Собівартість – один з найважливіших показників діяльності аграрних підприємств, оскільки показує, у що саме обходиться господарству виробництво відповідного виду продукції і наскільки економічно вигідним воно є в конкретних природно-економічних умовах господарювання. В аграрному виробництві розрізняють технологічну, виробничу і повну собівартість реалізованої продукції.

2. Встановлено, що порядок формування інформації щодо особливостей обліку процесу сільськогосподарського виробництва, формування витрат на біологічні перетворення, виходу сільськогосподарської продукції, а саме П(С)БО 30 «Біологічні активи» та Методичні рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств № 132.

3. Встановлено, що формування витрат сільськогосподарського виробництва зумовлено специфікою виробничо-господарської діяльності. В бухгалтерському обліку особливість формування собівартості продукції рослинництва в першу чергу відрізняється складністю його технологічного процесу, а саме: підготовка до сівби, сівба (садіння) насіння, догляд за посівами і збирання врожаю. Відтак, бухгалтерський облік повинен чітко розмежовувати витрати за роками: витрати минулих років під урожай поточного року;

витрати звітнього року під урожай цього ж року; витрати звітнього року під урожай майбутніх років. Відповідно до особливості галузі сільськогосподарських підприємств собівартість продукції розраховується один раз на рік. Виробничу собівартість формують витрати пов'язані з виробництвом і доробкою продукції, її транспортування до франко-місця зберігання. В повну собівартість включають виробничу собівартість і витрати підприємства на реалізацію продукції

4. Провівши загальну організаційно-економічну характеристику виробничо-господарської діяльності ТОВ Агрофірма «Кодима» визначено, що підприємство багатогалузеве, спеціалізується на вирощуванні рослинницької та тваринницької продукції, здійснює переробку як власної так і давальницької сировини, є платником єдиного податку 4-ї групи для сільськогосподарських товаровиробників. ТОВ Агрофірма «Кодима» має чітко виражену рослинницьку спеціалізацію, при цьому домінує вирощування зернових культур, питома вага яких зростає від 58,6% у 2017 році до 66,1% у 2019 році. За аналізований період за рахунок більших темпів зростання собівартості продукції відбувається зниження валового прибутку порівняно із 2017 роком на 27,4%, порівняно із 2018 роком цей показник зменшився на 13,8 %. Чистий фінансовий результат 2019 році становив лише 71,1% рівня 2017 року та 87,5% рівня 2018 року.

5. Бухгалтерський облік підприємства здійснюється через «ручне ведення обліку» за допомогою паперових відомостей та журналів й програми excel. Частково використовуються автоматизовані програми бухгалтерського обліку, такі як М.Е.Дос. При формуванні облікової інформації та складанні фінансової звітності щодо відображення витрат за видами діяльності, а також визначення собівартості сільськогосподарської продукції, підприємство керується вимогами національних нормативно-законодавчих документів. Для визначення собівартості реалізованої продукції використовується інформація про собівартість яка формується на стадії виробництва на рахунку 23 «Виробництво», до якого відкривають субрахунок 231 «Рослинництво».

Вивчення діючої практики ведення первинного обліку ТОВ Агрофірма «Кодима» свідчить про те, що підприємство не використовує спеціалізовані форми первинних документів. Зведений облік прямих витрат на виробництво продукції і загальновиробничих витрат на досліджуваному підприємстві ведеться у дозвільних формах. Систематизація витрат виробництва та реалізації рослинницької продукції на рахунках бухгалтерського обліку на даному підприємстві відбувається відповідно до загальної методики.

6. За результатами проведеного аналізу встановлено, що постерігається значне зростання собівартості як виробленої так і реалізованої рослинницької продукції за рахунок значного зростання по як по домінуючим зерновим культурам (пшениця, кукурудза на зерно), так і по технічним культурам – ріпак та соняшник. У ТОВ Агрофірма «Кодима» основними статтями витрат для здійснення господарської діяльності з виробництва рослинницької продукції є: витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; матеріальні витрати, які увійшли до собівартості продукції; амортизація основних засобів; інші витрати, включаючи плату за оренду, загальновиробничі витрати. Зростання виробничої собівартості рослинницької продукції зумовлено, насамперед значним зростанням таких матеріальних витрат, як мінеральні добрива – на 6769,0 тис. грн., пальне і мастильні матеріали – на 3253,0 тис. грн. Також відбулося зростання витрат на оплату праці, амортизації основних засобів та інших прямих матеріальних витрат і загальновиробничих витрат. Слід зазначити, що до статті «Інші прямі витрати та загальновиробничі витрати» у сільськогосподарських підприємствах відноситься сума нарахованого єдиного податку та орендна плата за земельні паї. Кардинальні зміни собівартості продукції рослинництва вплинули як на прибутковість цієї галузі сільськогосподарського виробництва, так і на загальну прибутковість фінансово-господарської діяльності ТОВ Агрофірма «Кодима». Особливо це стосується таких показників як рентабельність реалізації та рентабельність продаж.

7. Визначено мету, основні сатдії та етапи проведення аудиту витрат на виробництво та формування собівартості рослинницької продукції. Провівши тест внутрішнього контролю витрат та собівартості продукції аудитор з'ясував, що суттєвих змін у технології виробництва не відбулося та виробництво відповідало основним технологічним вимогам, що встановлені на підприємстві. Також було встановлено, що у звітному періоді не відбувалося змін щодо віднесення витрат на виробництво, не змінювався метод калькулювання собівартості продукції та незмінною залишалася класифікація витрат за калькуляційними статтями. Наведено основні аудиторські процедури, методичні прийоми, аудиторські докази. Встановлено, що на підприємстві ТОВ Агрофірма «Кодима» офіційно аудит не проводився, внутрішній контроль на підприємстві здійснюється відповідальними особами згідно з постановою керівництва, ними можуть бути: головний бухгалтер, завідувач складом, замісник керівника та інші.

8. З використанням економіко-статистичного моделювання було встановлено вплив окремих факторів на зміну собівартості продукції, серед яких домінуючими виявилися врожайність, продуктивність праці та вартість мінеральних добрив. В результаті кінцевого рішення задачі рівняння має наступний вигляд: $y = 43,945 - 0,414x_1 - 0,008x_2 + 0,074x_3 + 0,568x_4$ при коефіцієнті множинної кореляції $R = 0,724$, що свідчить про тісний зв'язок між собівартістю продукції та врахованими в задачі факторами, F -критерії $= 3,054$ що свідчить про достовірність інформації і результаті вирішення задачі. Коефіцієнт множинної детермінації свідчить про те, що варіація обраних в задачі факторів не визначає варіацію фінансового результату підприємства. Отримане рівняння можна інтерпретувати, як вплив обраних факторів на узагальнюючий показник – собівартість. Так збільшення врожайності та продуктивності праці призведе до зменшення собівартості продукції рослинництва.

9. З метою поліпшення формування облікової інформації необхідним є зазначення додаткових елементів облікової політики щодо обліку витрат, які

слід відображати в наказі про облікову політику суб'єкта господарювання, зокрема: доцільний перелік об'єктів обліку витрат в окремих галузях та видах виробництв; методи обліку витрат, методи та способи калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), види собівартості продукції, які планує визначати підприємство для забезпечення ефективного процесу його управління.

ТОВ Агрофірма «Кодима» рекомендовано впровадити нові комп'ютерні технології, а саме автоматизовану систему обліку. Наприклад програму «1С: Бухгалтерія сільськогосподарського підприємства для України», що значно полегшить процес обліку.

Для обліку матеріальних витрат, які включаються до собівартості сільськогосподарської продукції, доцільним є використання притаманних первинних документів для сільськогосподарських підприємств, таких як Акти витрачання насіння і садивного матеріалу, Акти про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив, пестицидів і гербіцидів, Акти на списання виробничого і господарського інвентарю, малоцінних і швидкозношуваних предметів, Відомості на списання кормів, Акти визначення справедливої вартості (для формування доходів і витрат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю).

Отже, налагоджена система обліково-аналітичного забезпечення є важливою складовою системи управління як загальною діяльністю підприємницьких структур, так і окремими результативними показниками, що формують рівень ефективності їх функціонування та конкурентоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агропромисловий комплекс України. URL: <http://www.geograf.com.ua/human/school-course/412-agropromislovij-kompleks-ukrajini> (дата звернення: 07.05.2020)
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. – К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
3. Баранова А.О., Наумова Т. А., Кашперська А.І. Аудит: навчальний посібник. – Х.: ХДУХТ. 2017. 246 с.
4. Белова І. М. Побудова управлінського обліку в рослинництві у світлі вимог МСФЗ, П(С)БО 30 «Біологічні активи» та галузевого управління *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2015. № 3. С. 184-191.
5. Бобро А. Собівартість сільгосппродукції: особливості розрахунку. *Податки і бухоблік*. 2016. №100. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/december/issue-100/article-23827.html> (дата звернення 09.05.2020).
6. Божидай І. І. Агропромисловий комплекс України: структура та основні поняття. *Агросвіт*. 2019. № 21. С. 107-113.
7. Божко М.В. Управління витратами виробництва продукції рослинництва на сільськогосподарських підприємствах. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Мелітополь, 2019. 216 с. URL : <http://www.tsatu.edu.ua/nauka/wp-content/uploads/sites/49/dysertacija-bozhko.pd> (дата звернення 20.10.2020).
8. Бондарєва Т.Г., Немкович О.Б. Особливості обліку витрат основної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки»*. 2019. Випуск 1(85). С. 22-30.
9. Бондаренко Н.М., Устименко А. Собівартість продукції: економічна сутність та її види. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Випуск 11. Частина 2. С. 51-54.
10. Бондаренко Н. М., Різченко Н. В. Особливості обліку витрат і входу продукції рослинництва. *Економіка та держава*. 2019. № 11. С. 76-82.

11. Босак А. О., Мустафаєва Л. А. Поточний стан та перспективи розвитку АПК України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Випуск 24, частина 1. С. 48-54.

12. Букало Н.А Данилюк Н.В. Вдосконалення обліку виробничих витрат сільськогосподарського підприємства та особливості податкової звітності. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 2 с. 666-671. URL : http://economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/119.pdf (дата звернення 10.11.2020).

13. Василенко С. В. Формування собівартості продукції в сільськогосподарських підприємствах. *Наукові горизонти*. 2019, № 3 (76) с 57-63.

14. Верига Ю.А. Падусенко В.В. Стародуб К.О. Теоретичні та методичні аспекти проведення аудиту витрат сільськогосподарських підприємств. *Економічні студії*. 2020. № 1(27) С. 66-69. URL : <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/7277/1/> (дата звернення 10.11.2020).

15. Галяс Л.В. Організація обліку, аналізу та аудиту на сільськогосподарських підприємствах (на прикладі ФГ «Лідихів-Присяжнюк»): дипломна робота магістра за спеціальністю «071 Облік і оподаткування». Тернопіль: ТНТУ, 2019. 80 с.

16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.08.2020).

17. Горкавий В.К., Герасименко Ю.С. Формування собівартості продукції та ефективність витрат в сільськогосподарських підприємствах: монографія. Х., 2015. 239 с.

18. Давидюк Т.В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних нормативних актах: напрями удосконалення. *ЕКОНОМІКА: реалії часу*. 2016. №1(23), С. 6-13. URL : <https://economics.opu.ua/files/archive/2016/No1/6.pdf> (дата звернення 25.06.2019).

19. Добрунік Т. П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Випуск 5 (05) 2016. Частина I. 2016. С.75-83.

20. Добрунік Т.П. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами операційної діяльності аграрних підприємств. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2019. № 6 (269). С. 30-52

21. Добрунік Т.П. Особливості застосування МСБО 41 «Сільське господарство» у практиці вітчизняних аграрних підприємств // Міжнародні стандарти фінансової звітності – теоретичні засади та практика впровадження в Україні: монографія/ за ред. Н.О. Лоханової. – Харків: «Діса плюс», 2019. С. 212-233.

22. Єдинак Т.С., Омельницька Ю.Е. Особливості калькулювання собівартості продукції рослинництва сільськогосподарськими підприємствами. *ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО*. 2018. Випуск 19. С. 1260-1265 URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/19_ukr/188.pdf (дата звернення: 09.010.2020).

23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show /z0893-99> (дата звернення 20.08.2020).

24. Інструкція щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств»: Наказ Держстату від 06.11.2007 р. № 403.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1303-07> (дата звернення: 21.10.2020).

25.Коваленко Н.В. Євтушок Н.В. Сутність собівартості та шляхи її зниження. *Інфраструктура ринку* . Випуск 27. 2019. С. 162-166. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/27.pdf (дата звернення 17.09.2020)

26. Ковбаса О.М. Мартиненко К.С., Дрозденко С.В. Аспекти управління витратами в галузі рослинництва. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 36. С. 158-164.

27. Котова С.О. Теоретико-методичні аспекти проведення аудиту витрат агропромислового виробництва. *Молодий вчений*. 2017. № 1.1 (41.1). С. 55-59. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/191.pdf> (дата звернення 20.10.2020).

28. Кравченко М.В., Даценко А.Є., Золотаренко Ю.В. Теоретичні аспекти контролю й аудиту процесу реалізації готової продукції в аграрному підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2018. № 15. С. 848–851

29. Куцик П.О., Головацька С.І. Обліковий інструментарій стратегічного управління витратами підприємства. *Розвиток обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємств* : колективна монографія / за ред. Куцика П.О., Пилипенка Л.М. Львів: Растр-7. 2019. С. 168-189.

30. Куць Т. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами виробництва сільськогосподарської продукції. *Регіональна економіка та управління*. 2017. № 1(14) С. 79-83.

31. Мезенцева Н.М. Серікова Т.А. Формування витрат сільськогосподарської продукції в сучасних умовах господарювання. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 3 (20). С. 496-504.

32. Мещеряков В.Є. Формування витрат та собівартості продукції сільськогосподарських підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Дніпро, 2017. 253 с. URL: https://www.dsau.dp.ua/ua/page/photo/dis_mesherjakov.pdf (дата звернення 13.09.2020).

33. Миронова Ю.Ю., Білаєнко А.О., Норка Я.О. Проблеми обліку та розподілу загальногосподарських витрат у рослинництві. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 25. С. 192-196.

34. Моделювання економічних процесів: навчальний посібник. /Островський П.І. та ін. – Одеса, ОНЕУ. 2012. 132 с.

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13р № 73 . URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 13.09.2020).

36. Облік у галузях економіки: навчальний посібник. / Р.В. Кузіна, та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 508 с.

37. Олійник Т.І., Крот Ю.О. Собівартість сільськогосподарської продукції та методичні засади її визначення. *Вісник Харк. нац. аграр. ун-ту ім. В. В. Докучаєва (Серія «Економічні науки»)*. 2013. № 4. С. 3-8.

38. Офіційний сайт про організаційні основи діяльності ТОВ Агрофірма «Кодима» https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/32429619 (дата звернення 13.09.2020).

39. Пересадко О.В. Особливості організації обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 2 (42), 2 т. С. 35-38

40. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.99р. № 1591. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення 10.09.2020)

41. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, / Верховна Рада України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.09.2020).

42. Подмешальська Ю.В. Косяк А.В. Удосконалення методики аудиту собівартості реалізованої продукції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 51-57.

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00> (дата звернення: 21.09.2020).

44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 р № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. (дата звернення: 20.09.2020).

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. № 318. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення 24.09.2020).

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05> (дата звернення 20.09.2020).

47. Потриваєва Н. В., Кореновська Т. О. Нормативно-правові особливості облікового забезпечення витрат та доходів діяльності підприємств. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2016. Вип. 1. С. 9-18.

48. Прес-служба Мінагрополітики. 2019. Сільське господарство залишається одним із ключових рушіїв української економіки. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news> (дата звернення: 04.05.2020)

49. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон ВРУ від 21.12.2017р. № 2258 –УІІ. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 19.09.2020).

50. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон ВРУ від 16.07.99р. №996-XIV. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 19.09.2020).

51. Про господарські товариства: Закон України від 19.09. 1991 р. № 1576-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення 19.09.2020).

52. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018р. № 2275-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення 19.09.2020).

53. Про затвердження спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств та методичних

рекомендацій щодо їх застосування: Наказ Міністерства Аграрної політики від 04.06.2009 р. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0390555-09> (дата звернення 18.09.2020).

54. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах: Наказ Міністерства Аграрної політики від 21.12.2007 р. № 929. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0929555-07> (дата звернення 10.09.2020)

55. Про затвердження спеціалізованих форм первинних документів з обліку основних засобів і інших необоротних активів сільськогосподарських підприємств та методичних рекомендацій щодо їх застосування: Наказ Міністерства аграрної політики № 701 від 27.09.2007 р. URL: <https://zakononline.com.ua> (дата звернення: 13.09.2020).

56. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.help/law/879/> (дата звернення: 20.09.2020).

57. Про затвердження методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики № 132 від 18.05.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01> (дата звернення 24.09.2020).

58. Про затвердження методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів: Наказ Міністерства фінансів № 1315 від 29.12.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06> (дата звернення 05.09.2020).

59. Про затвердження методичних рекомендацій по заповненню форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03. 2013р. № 433. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF13020.html (дата звернення: 13.09.2020).

60. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 50-сг (річна) «Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств»: Наказ Державної служби статистики України від 24.07.2017 № 17.4–12/18. http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc /2017/127/127_2017.htm (дата звернення: 13.09.2020).

61. П'ятигорець Г.С. Копцюх О.С. Особливості проведення аудиту на сільськогосподарських підприємствах *Збірник наукових праць Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту»*. 2017. №14. С. 52–57.

62. Рибак І.В., Гут Л.В. Собівартість продукції як важливий показник ефективності роботи підприємства *Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал «АГОГОС. Мистецтво наукової думки»*. 2020. №9. С. 17-20. <https://www.researchgate.net/publication/338524937> (дата звернення 10.10.2020)

63. Скрипник С. В. Методичні аспекти формування облікової інформації щодо витрат і калькулювання собівартості продукції у діяльності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 2 (38) . С. 64-73.

64. Собченко А. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. 2016. Vol. 2. No. 2. С. 36–46. URL: www.are-journal.com. (дата звернення 20.10.2020).

65. Чебан Ю.Ю. Гацелюк В.О. Облік витрат діяльності сільськогосподарських підприємств: законодавчо-нормативний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 9. 2016 с. 754-758

66. Чижовська Т.В. Теоретико-практичні аспекти формування собівартості продукції рослинництва. *Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 21 травня 2020р). Одеса : ОНЕУ, 2020.с. 97-100.